

Cele mai frumoase
BASME
ȘI
LEGENDE
POPULARE
din lumea întreagă

ILUSTRAȚII DE
Claudia Venturini

CORINT JUNIOR

Diversitatea culturilor

Basmele sunt oglinda societății și reprezintă un patrimoniu cultural inestimabil, transmis din generație în generație, care dezvăluie obiceiurile de viață și credințele popoarelor care le-au făurit. Ele sunt expresia unei comunități care devine tot mai variată din punct de vedere etnic, astfel că nu există, de fapt, basme „pure“, ci toate sunt rezultatul unor contaminări, al unor împrumuturi, al unor schimburi de imagini sau de teme.

În această carte am adunat basme și legende culese din diverse țări, căutând să găsim numitorul comun care să ne permită să descoperim analogii și afinități cu povești aparținând unor culturi diferite de a noastră. Este suficient să ne gândim la numeroasele versiuni ale *Aventurilor lui Juha* atestate în toată zona mediteraneană și la variantele europene ale *Cenușăresei*.

Alegerea titlurilor a fost dictată tocmai de dorința de a întreprinde o călătorie imaginară prin locuri și țări necunoscute. Am recuperat povești

specifice zonei nordice, reprezentată de Rusia, basme originare din zona Mediteranei și a continentului african și povești apărute în Orient, în China și Japonia. Acest parcurs literar continuă până în Oceania, între Insulele Fiji și Australia, și ajunge apoi în America de Nord, fără a neglija lumea arabă și pe cea evreiască.

Poveștile din carte ne învață că iubirea, curajul, frica sau invidia sunt universal prezente în sufletul uman, indiferent de zona geografică ori de epocă. Poveștile orale (din care au derivat basmele scrise) au ca mesaj arhetipal căutarea binelui și lupta împotriva răului.

Ca în povestirile și fabulele de Fedru, Esop sau La Fontaine, deseori personajele principale sunt animale. De cele mai multe ori copiii recunosc cu ușurință în acestea propriile sentimente pe care le încearcă față de cei de vârsta lor sau față de adulți și trăiesc prin intermediul lumii imaginare din basm situațiile din viața reală, regăsindu-se cu totul în întâmplările ficționale.

Descoperirea patrimoniului altor culturi înseamnă și un mod de educare a diversității culturale – tot mai necesară într-o lume dinamică, în permanentă schimbare –, fiind o resursă prețioasă în măsură să facă față, de exemplu, întrebărilor fundamentale pe care copiii le pun cu privire la viață și moarte. Citind aceste basme și legende, copiii vor putea descoperi diferențele culturale ale fiecărei țări, ritualurile proprii, peisajul specific, viața cotidiană, obiceiurile, credințele și normele culturale, călătorind imaginar de la moschei la pădurile Americii, de la deșerturi la Țara cireșilor înfloriți, de la insulele calde și însorite la tundra cu iernile ei geroase.

Delectându-se cu basmele din acest volum, copiii parcurg cărările lumii și recuperează o tradiție folclorică bogată, cu certă valoare filologică și antropologică, dincolo de simpla poveste fantastică pe care o transmit. Chiar și familiile care și-au părăsit țara natală vor putea regăsi în această carte un mod de a reînmoda legăturile cu lumea pe care au lăsat-o în urmă. Prin intermediul limbii țării care îi găzduiește și pe care copiii lor o vor învăța, vor putea regăsi elemente ale propriei culturi și vor descoperi lucrurile comune cu țara de adopție.

Încheiem cu o poezie a lui Pap Kouma, autor italian de origine senegaleză, care reprezintă imaginea unei sinteze de culturi diferite, ce se îmbogățesc una pe cealaltă.

Fiul meu

Fiul meu e aici
dar nu e de aici
nici de altundeva

a traversat frontierele
tuturor culorilor
și nu are nimic străin.

Acest copil care ne seamănă
nu e al tău
nici măcar al meu
aparține numai zilei de mâine.

Fiul meu este din toate culorile
și nu seamănă nimănui.
Pe mâine, fiule...

Pap Kouma

